

Eduard Bomhoff: Bij de clash tussen Donald Trump en Xi Jinping staat ook de toekomst van Taiwan op het spel

Posted on 12 april 2025 by Eduard Bomhoff

President Donald Trump moet werken aan zijn retoriek. Hij heeft nog niet de goede beelden gevonden om over te brengen wat hij met de tarievenoorlog wil bereiken. Maar het zou dom zijn om zijn talent als verkoper van ideeën te onderschatten. Hij heeft twee keer 's werelds grootste electorale wedstrijd gewonnen. En ook valt er nog heel veel te onderhandelen met Vietnam en alle andere landen die China nu gebruikt om onder Amerikaanse regels uit te komen. Maar ook in onderhandelen heeft Trump rijke ervaring. Vraag maar aan Mark Rutte die als premier niet luisterde toen Trump langs de gewone kanalen vroeg om meer geld voor defensie, maar nu helemaal overtuigd is dat Europa veel meer moet besteden.

Onderschat Trump dus niet. Als hij uit de chaos van de afgelopen twee weken iets goeds kan smeden, dan gaat het vooral om de toekomst van Taiwan. De 23 miljoen Taiwanezen moeten negentig procent van hun voedsel invoeren van overzee. Kerncentrales voorziet in slechts 3 procent van de behoefte aan energie, en dus is

Taiwan bijna volledig afhankelijk van schepen met kolen en gas. Als de Chinese president Xi Jinping komende herfst zou besluiten tot een maritieme blokkade van Taiwan, volgt een koude hongerwinter.

Kwetsbaar voor Chinese druk

Omdat Taiwan een eiland is, heeft China voor een blokkade schepen nodig, ook om onderzeese kabels kapot te trekken. Nu heeft de VS nog de sterkere marine, maar China haalt in. Scheepswerven in China bouwen snel door; Amerika, dat tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog elke vijf dagen een nieuw koopvaardijschip te water liet, is uitgeteld in de scheepsbouw.

De VS zijn nog steeds veel vrijer, rijker en inventiever dan China. Maar Amazon, Facebook, Disney en Microsoft bouwen geen schepen. De enige Amerikaanse miljardair die dat zou kunnen, is Elon Musk, maar die is druk met Tesla, ruimtevaart, satellieten, X en nu ook nog een hardhandige ingreep in de ambtenarij.

Verdediging van Taiwan vereist dus langdurige medewerking van scheepswerven in Korea en Japan die eigenlijk al tien jaar geleden had moeten beginnen. Maar die landen liggen in de Oost-Aziatische regio en zijn daarmee kwetsbaar voor politieke en economische druk van China, om nog maar te zwijgen van wilde raketten uit Noord-Korea.

In de Volksrepubliek leeft nog steeds sterk de herinnering aan de honderdduizenden Chinezen die omkwamen bij de massamoord in Nanjing (1937-1938), aangericht door het Japanse Keizerlijke Leger tijdens de Tweede Chinees-Japanse Oorlog. Dat blijkt uit het feit dat Chinese politici als het hen uitkomt *in no time* een boycot kunnen afroepen van Japanse producten. Niet makkelijk dus voor Japan om volledig de kant te kiezen van de VS en oorlogsschepen voor Trump te gaan bouwen. En ook Korea zal aarzelen om een vliegkampschip te bouwen voor de VS, met de Chinese bondgenoot Noord-Korea zo dicht bij de hoofdstad Seoul.

De befaamde Amerikaanse militair analyticus en politiek expert Edward Luttwak is bang dat veel Chinese militairen en dus ook hun president schaamte voelen over de Chinese geschiedenis waarin de Han-Chinezen zich keer op keer onder de voet lieten lopen. Lang geleden bezweek China meermaals onder Mongoolse hordes die op hun pony's binnenvielen door de wijd open grens met Mongolië, de Han-Chinezen versloegen en hun eigen nieuwe dynastie stichtten. En in 1931 was er de

invasie van Noordoost-China (Mantsjoerije) door het Japanse leger. De korte Chinees-Vietnamese oorlog van 1979 was ook al geen groot succes voor het Chinese Volksbevrijdingsleger.

Vervlogen hoop

Luttwak vreest daarom druk op Xi om te laten zien dat zijn militairen nu eindelijk competent zijn, wat hij zou kunnen bewijzen met een blokkade van Taiwan. De Britse historicus Paul Kennedy, bekend van zijn klassieker *The Rise and Fall of the Great Powers* (1987), is anno 2025 optimistischer dan Trump. Hij zei twee weken geleden in een interview:

'*In the new tripolar world – with the US, China and India to the fore – there is enough room, enough space, and each of them have their well-defined areas of interest. There's no need for them to stand on each other's toes. It's not one in which you're so close together that you knock against each other. The nuclear threat posed by each of these nations might also cause them to be cautious. So if you've got three powers, each with enough space, and an apprehensive approach to war, then maybe you can tolerate this 21st-century world of three great nations at the top.*'

Maar Kennedy noemt in datzelfde interview toch ook Taiwan als mogelijke casus belli. Twintig jaar geleden konden we met rede hopen dat China al maar vrijer en opener zou worden vanwege stijgende welvaart, veel meer contact met het Westen, inclusief Chinese studenten aan westerse universiteiten. Nu is die hoop goeddeels vervlogen en openen rijke Chinese ondernemers beleggingsrekeningen in Singapore. Niet omdat de rendementen bij de bankiers in Singapore hoger zijn dan wat ze kunnen verdienen met ondernemen in eigen land, maar uit onzekerheid over president Xi.

Het is Trumps inschatting dat wereldwijd respect voor de VS nog veel meer vereist dan subsidies voor scheepswerven. Natuurlijk gaat het Trump niet om productie van overhemden en sokken in de VS. Maar hij wil behalve eigen scheepswerven voor de verdediging van Taiwan óók een veilig binnenlands aanbod van medicijnen, auto's en andere strategisch belangrijke goederen.

Meer respect voor de VS vraagt ook een cultuuromslag. Kennedy suggereert dat op zijn manier wanneer hij vertelt van een nostalgische terugkeer naar Tyneside in

Noordoost-Engeland waar hij werd geboren. De scheepswerven bestaan niet meer; zalm zwemt weer in de vroeger vervuilde Tyne. Maar:

'There may be some products made in the City of London: intellectual products, investment product, but it is not hard-nosed engineering and ship building, like the works of Vickers-Armstrongs. (-) It's a developed hunch that measurements of power that are merely statistical, don't have any hard punch to them and may turn out to be ephemeral. Shipbuilding is real.'

Blijvende onzekerheid

Kan dat zonder paniek op de aandelenbeurzen en zonder een recessie in de VS? Veronderstel dat Trump snel vrede sluit met Canada en Mexico en luistert naar experts over afspraken met Engeland en de EU over handel en defensie. Zelfs als dat allemaal lukt, blijft nog de grote onzekerheid over tarieven voor Vietnam, Indonesië en alle andere landen in Azië waar China druk is geweest met *outsourcing.* Nieuwe *supply chains* zijn nodig maar vragen jaren van voorbereiding. In de tussentijd raken mensen werkloos en gaan bedrijven failliet. Trump heeft voor Azië snel betere handelsadviseurs nodig. De wereld, en heel speciaal de 23 miljoen Taiwanezen, wachten er op.

Eduard Bomhoff *is emeritus hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende. In november 2024 publiceerde hij* ***'Het Casinopensioen – en andere brandende kwesties'.*** *Het boek is overal te koop of te bestellen,* ***ook in de winkel van Wynia's Week****.*

Wynia's Week *verschijnt drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk HIER. Hartelijk dank!*